

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

12 юни 1980 година*

„Суроватка на прах - връщане на недължимо платено”

По дело 130/79

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда, съгласно член 177 от Договора за ЕИО от страна на High Court of Justice, Queen's Bench Division, Commercial Court (Обединеното кралство), в производството, висящо пред този съд между

Express Dairy Foods Limited

и

Intervention Board for Agricultural Produce

относно, на първо място, дали Решението на Съда по делото Milas (дело 131/77, Recueil, 1978 г., стр. 1041) може да бъде отнесено към всички регламенти, приети между 1 февруари 1973 г. и 11 август 1977 г. за определяне на парични компенсации в търговията със суроватка на прах, и на второ място, ако приемем, че на първия въпрос е даден положителен отговор и всички тези регламенти бъдат обявени за недействителни, относно правото на връщане на недължимо платеното, заедно с лихвата върху него,

СЪДЪТ,

в състав: г-н Н. Kutscher, председател, г-н А. O'Keefe и г-н А. Touffait председатели на състав, г-н J. Mertens de Wilmars, г-н P. Pescatore, г-н Mackenzie Stuart, г-н G. Bosco, г-н Т. Koopmans и г-н О. Due, съдии,

генерален адвокат: г-н F. Capotorti,

секретар: г-н А. Van Houtte,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 23 юли 1979 г., постъпило в секретариата на Съда на 10 август 1979 г., High Court of Justice, Queen's Bench Division, Commercial Court (Върховен съд, Съд по търговски спорове), отправя съгласно член 177 от Договора за ЕИО три въпроса във връзка с действителността на всички регламенти, приети от Комисията между 1 февруари 1973 г. и 11 август 1977 г. за определяне на парични компенсации, приложими към търговията със суроватка на прах, с последиците от обявяването на недействителност на

* Език на производството: английски.

регламент, извършено от Съда в производство за преюдициално решение, и със задължението за възстановяване на сумите, неправомерно събрани от компетентните органи на държава-членка, при необходимост заедно със задължението за плащане на лихва.

2. Тези въпроси са повдигнати в контекста на спора между търговец, Express Dairy Foods Limited, и британската интервенционна агенция, Intervention Board for Agricultural Produce (IBAP) (Интервенционен съвет за земеделските произведения), който е съответният орган във Обединеното кралство за събирането на суми, дължими в рамките на общата селскостопанска политика. Между 1 февруари 1973 г. и 7 август 1977 г. предприятието Express Dairy Foods Ltd изнесло значителни количества суроватка на плах, класифицирани по подпозиция 04.02 A I от Общата митническа тарифа и по силата на действащи към момента на износа регламенти на Комисията е задължено да плати на IBAP общо GBP 267 355, 40 като парична компенсация.

3. Тази сума е изчислена на основата на различни регламенти на Комисията, които определят, по отношение на съответния период, паричните компенсации, приложими към търговията със суроватка на прах. С Решението си от 13 май 1978 г. по дело 131/77, *Milac v Hauptzollamt Saarhrucken, Recueil*, 1978 г., стр. 1041, обаче Съдът е обявил за недействителен един от тези регламенти, а именно Регламент (ЕИО) № 539/75 на Комисията от 28 февруари 1975 г. (ОВ L 57, стр. 2) относно определяне на парични компенсации по отношение на търговията със суроватка на прах между 3 март и 4 август 1975 г.

4. Ищецът по главното производство иска възстановяване от IBAP на цялата сума, платена от него като парична компенсация за износа на суроватка на прах, заедно с лихвата върху нея. IBAP възразява, че е длъжен да събира паричните компенсации, дължими по всички регламенти, които не са обявени за недействителни, и да прилага обявения за недействителен регламент до датата на обявяването му за недействителен от Съда.

По първия въпрос

5. При тези обстоятелства High Court of Justice е отправил до Съда следния въпрос:

„Предвид Решението на Съда по дело 131/77, всички регламенти на Комисията между 1 февруари 1973 г. и 11 август 1977 г., са недействителни, доколкото имат за цел да определят парични компенсации по отношение на търговията със суроватка на прах?“

6. За да се отговори на този въпрос е важно да бъдат анализирани мотивите, поради които Съдът е обявил за недействителен член 1 от Регламент № 539/75, доколкото тази разпоредба определя парични компенсации по отношение на търговията със суроватка на прах, след това да се анализира дали тези мотиви могат да бъдат приложени към всички регламенти, които определят парични компенсации по отношение на съответния продукт през въпросния период и оттам да бъде направен извод дали регламентите са недействителни.

7. От мотивите, върху които се основава Решението по дело 131/77, е видно, че член 1 от Регламент № 539/75, доколкото определя парични компенсации по отношение на търговията със суроватка на прах, е обявен за недействителен след констатация, че цената на сухото обезмаслено мляко няма решаващо влияние върху пазарната цена на суроватката на прах. Съдът съответно приема, че прилагането на парични компенсации към суроватката противоречи на член 1, параграф 2, буква б) от Регламент № 974/71 на Съвета от 12 май 1971 г. (ОВ L 106, стр. 1), който разрешава въвеждането на такива компенсации само за продукти, чиято цена зависи от цената на продуктите, включени в интервенционния режим.

8. Не се оспорва, че това изискване е пренебрегнато във всичките регламенти по спора, последващото им преформулиране е имало за цел единствено изменянето на ставките, необходими за прилагането на парични компенсации, с оглед съобразяването им с промените във валутните паритети. Наред с това следва да се отбележи, че нито в писмените становища, нито в устните прения пред Съда се твърди, особено от страна на Комисията, че съответните регламенти може би не са недействителни, доколкото определят парични компенсации по отношение на търговията със суроватка на прах. Като се има предвид решението, постановено от Съда по дело 131/77, трябва да се заключи, че регламентите на Комисията, приети между 1 февруари 1973 г. и 11 август 1977 г., следва да бъдат смятани за недействителни, доколкото определят парични компенсации по отношение на търговията със суроватка на прах.

По втория въпрос

9. Вторият въпрос е формулиран по следния начин:

„Когато регламент на Комисията, с който се разрешава или се вмениява задължение за събиране на парични компенсации, е бил прогласен за недействителен от Съда в производство по член 177 от Договора за ЕИО, компетентните органи на държавата-членка се задължават от правото на Общността да върнат сумите, събрани въз основа на този регламент и ако това е така - какви суми следва да върнат?“

10. За да се отговори на този въпрос, следва да бъде напоменено, че от разпоредбите относно собствените средства на Общността - по-специално Решение на Съвета от 21 април 1970 г. и Регламент № 2/71 на Съвета от 2 януари 1971 г. за прилагане на цитираното решение (ОВ 1970 г., L 94 и 1971 г., L 3, стр. 1), във връзка с Регламент № 729/70 на Съвета от 21 април 1970 г. относно финансирането на общата селскостопанска политика (ОВ L 94, стр. 13), че националните органи трябва да гарантират за сметка на Общността и в съответствие с разпоредбите на правото на Общността събирането на редица налози, включително паричните компенсации.

11. Според съдържанието на член 6 от Решението от 21 април 1970 г., повторено от член 1 от Регламент № 2/71, тези средства се събират от държавите-членки в съответствие с националните разпоредби, въведени със закон, подзаконов акт или административна практика; споровете относно възстановяването на суми, събрани за сметка на Общността, са от компетентността на националните

съдилища и трябва да бъдат установени от същите при прилагане на тяхното национално законодателство, по форма и съдържание, доколкото правото на Общността не е предвидило друго в съответната област.

12. При липсата на разпоредби от Общността за хармонизиране на процедурата и сроковете, Съдът намира, че това положение е повод за различно третиране в определяне на скалата на Общността. Не е задача на Съда да издава общи правила или процесуални разновидности, каквито могат да бъдат приети само от компетентните органи. Нормите, които следва да бъдат приети, следва да водят до равно третиране, от гледна точка на формалните и материалните условия, при които търговците могат да оспорват начислените им общностни плащания и да търсят възстановяване на тези суми в случай на неоснователно плащане, заедно с аналогична хармонизация на условията, при които административните органи на държавите-членки, като действат за сметка на Общността, начисляват съответните плащания и при необходимост си връщат обратно парични помощи, изплатени неправомерно. При липса на общностни норми обаче, необходимото препращане към националното законодателство все пак подлежи на ограничения, нуждата от които е призната, доколкото прилагането на националното законодателство трябва да се извършва без дискриминация с оглед на процесуалните норми, които се отнасят до спорове от същия вид, но с изцяло национален характер, и като се има предвид, че процесуалните норми не трябва да имат за резултат практическа невъзможност за упражняването на права, предоставени от правото на Общността.

13. Същността на въпроса, отправен до Съда, се отнася до размера на сумите, които подлежат на възстановяване, а това включва и въпроса дали тези суми, които са платени, но не са дължими, следва да бъдат върнати изцяло, в случай че начислената сума е прехвърлена от последващите купувачи към оспорващия търговец.

Съдът вече е решил, че защитата на права, гарантирани в тази област от правния ред на Общността, не изисква да бъде постановен съдебен акт за възстановяване на неправомерно начислените суми в хипотезата на неоснователно обогатяване на получателите и че следователно от гледна точка на правото на Общността нищо не пречи на националните съдилища да вземат предвид съобразно националното си законодателство факта, че е било възможно недължимо събраните налози да бъдат включени в цените на предприятието, отговорно за плащането на сумата, и да бъдат прехвърлени към купувачите на въпросните продукти (Решение от 27 март 1980 г., *Denkavit Italiana*, дело 61/79, непубликувано).

14. Поради това на втория въпрос следва да се отговори, че задача на националните органи е да вземат решение за възстановяването на сумите, недължимо начислени въз основа на регламенти на Общността, които са обявени за недействителни; тяхна задача е да решат с оглед на приложимото национално законодателство всички съпътстващи въпроси, например дали следва да се взема предвид фактът, че е възможно недължимо начисленият налог да бъде прехвърлен към други търговци или към потребителите.

По третия въпрос

15. Третият въпрос е формулиран, както следва:

„Ако компетентните органи на държава-членка са длъжни да върнат някаква част от тези суми, задължава ли ги правото на Общността да платят лихва върху тях и ако да, от кой ден и според какъв лихвен процент?“

16. За да се отговори на този въпрос, е достатъчно да бъде припомнено, че тъй като споровете относно възстановяването на сумите, начислени в полза на Общността, понастоящем са подсъдни на националните съдилища, те трябва да бъдат разрешени от тези съдилища, според националното законодателство, доколкото правото на Общността не предвижда друго.

17. При липсата на разпоредби на правото на Общността по този въпрос, понастоящем е задача на националните органи и в частност на националните съдилища да уредят в делата за възстановяване на неправомерно начислените налози всички съпътстващи въпроси, например плащането на лихва, като прилагат собствените си национални норми относно лихвения процент и деня, от който следва да се начислява лихва.

По съдебните разноски

18. Разходите, направени от Комисията на Европейските общности за представяне на становище пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред националната юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, поставени от High Court of Justice, Queen's Bench Division, Commercial Court, с Определение от 23 юли 1979 г., внесено в секретариата на Съда на 10 август 1979 г., реши:

1. Регламентите на Комисията, приети между 1 февруари 1973 г. и 11 август 1977 г., трябва да бъдат смятани за недействителни, доколкото определят парични компенсации по отношение на търговията със суроватка на прах.

2. Задача на националните органи е да вземат решение за възстановяването на суми, неправомерно начислени въз основа на регламенти на Общността, които са обявени за недействителни; задача на същите органи е да уредят с оглед на националното законодателство всички съпътстващи въпроси, например дали следва да бъде взет предвид фактът, че е възможно неправомерно начислените суми да бъдат прехвърлени към други търговци или към потребителите.

3. Понастоящем е задача на националните органи и в частност на националните съдилища да уредят в делата за възстановяване на неправомерно начислени суми всички съпътстващи въпроси, свързани с това възстановяване, например плащането на лихва, като прилагат своето национално законодателство относно лихвения процент и деня, от който трябва да се начислява лихва.

4. Прилагането на националното законодателство трябва да се извършва без дискриминация, като се имат предвид процесуалните норми относно спорове от същия вид, но с изцяло национален характер, а процесуалните норми не трябва да имат за резултат практическа невъзможност за упражняването на права, предоставени от правото на Общността.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 12 юни 1980 година.

Подписи